

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ CLASA A VIII-A

EXERCIIU APLICATIVE, RECAPITULĂRI ȘI TESTE DE EVALUARE

Caiet de lucru

Ars Libri

Costești, 2025

Unitatea 1

• RECAPITULARE ÎNȚĂLĂ	5
• EVALUARE ÎNȚĂLĂ	8

Unitatea 2**Comunicare orală**

1. Elemente specifice argumentării (teză, ipoteză, justificare, probă/exemplu).....	11
2. Argumentare și persuasiune. Apelul la argumente raționale (fapte, exemple, dovezi), apelul la patos (emoția), apelul la etos (valori morale). Forța enunțurilor în argumentare (fapte, opinii, mărturii, concepții personale, idei preconcepute). Structura textului argumentativ.....	12

Lectură

3. Texte care combină diverse structuri textuale (explicativ, narativ, descriptiv, dialogat, argumentativ).....	14
---	----

Vocabular

4. Mijloace interne de îmbogățire a vocabularului (conversiunea).....	19
---	----

Redactare

5. Tipare textuale de structurare a ideilor: comparație, analogie, pro-contra; ordinea argumentelor în textul argumentativ.....	24
---	----

Vocabular

6. Mijloace externe de îmbogățire a vocabularului: împrumuturi lexicale.....	30
• RECAPITULARE.....	34
• EVALUARE.....	38

Unitatea 3**Lectură**

1. Textul epic.....	42
2. Strategii de comprehensiune: compararea a două sau mai multe texte sub aspectul conținutului și al structurii	45

Ortoepie și ortografie

3. Scrierea și pronunția cuvintelor de origine străină, conținând foneme nespecifice limbii române.....	50
---	----

Comunicare orală

4. Strategii de concepere și de comprehensiune a textului oral: compararea ideilor, a punctelor de vedere, a intențiilor de comunicare, a emoțiilor, a atitudinilor și a scopurilor comunicative.....	51
---	----

Redactare

5. Etapele scrierii, cu accent pe: a) prezentarea textului în fața unui public; b) evaluarea feedbackului primit; c) integrarea sugestiilor într-o nouă formă a textului sau în textele viitoare.....	52
---	----

Variație stilistică

6. Variații de registru. Jargonul, argoul. Limbaj colocvial, limbaj cultivat (familiarizare).....	54
---	----

Elemente de interculturalitate

7. Valori culturale românești în lume.....	56
• RECAPITULARE.....	59
• EVALUARE.....	64

Unitatea 4**Elemente de interculturalitate**

1. Relații culturale constructive. Noi și ceilalți.....	68
---	----

Comunicare orală

2. Strategii de ascultare activă: înțelegerea în context a punctului de vedere exprimat de interlocutor și evaluarea celor spuse de interlocutor, prin raportare la ceea ce știe elevul sau în relație cu propriile opinii.....	69
---	----

Redactare

3. Prezentarea textului: grafica textului ca modalitate de a capta atenția publicului.....	71
--	----

4. Modalități de exprimare a preferințelor și a opiniilor.....	72
Variație stilistică	
5. Organizarea coerentă a textului: succesiunea ideilor, folosirea corectă a timpurilor verbale și a anaforelor.....	75
• RECAPITULARE.....	79
• EVALUARE.....	83

Unitatea 5

Lectură

1. Textul liric.....	85
2. Strategii de interpretare: interpretarea limbajului figurat (aliterația, hiperbola, antiteza), interpretări multiple; argumentarea punctelor de vedere pe marginea textelor citite; dezbateri pe marginea textelor citite.....	87

Gramatică

3. Construcții sintactice: • construcții active / construcții pasive cu verbul a fi; • construcții impersonale; • construcții cu pronume reflexive; • construcții incidente; • construcții concesive și condiționale.....	90
4. Enunțuri eliptice. Norme de punctuație.....	103

Comunicare orală

5. Comportamente nonverbale și paraverbale cu efect persuasiv.....	106
--	-----

Gramatică

6. Apoziția. Norme de punctuație.....	107
7. Fraza. Subordonarea prin conjuncții subordonatoare, prin pronume și adverbe relative. Norme de punctuație	109
8. Realizări propoziționale ale unor funcții sintactice: atributiva, completiva directă, completiva indirectă și prepozițională, circumstanțiala de loc, de timp, de mod, cauzala, finala.....	112
• RECAPITULARE.....	138
• EVALUARE.....	141

Unitatea 6

Lectură

1. Textul dramatic.....	143
2. Monitorizarea și evaluarea propriei lecturi.....	145

Redactare

3. Alte aspecte: redactare de mână - redactare computerizată.....	148
4. Etica redactării: originalitate.....	149

Variație stilistică

5. Construcția frazei în limba vorbită și în limba scrisă.....	151
--	-----

Comunicare orală

6. Atitudini comunicative: flexibilitate, asertivitate, disponibilitate la negociere. Inteligența emoțională: folosirea inteligenței emoționale în negocierea unor puncte de vedere.....	152
--	-----

Elemente de interculturalitate

7. Modele comportamentale în textele literaturii universale.....	153
• RECAPITULARE.....	158
• EVALUARE.....	161
• RECAPITULARE FINALĂ	163
• EVALUARE FINALĂ	167

Simboluri

Lectură

Comunicare orală

Gramatică

Ortoepie și ortografie

Redactare

Vocabular

Variație stilistică

Elemente de interculturalitate

• Citește fragmentul, apoi răspunde la cerințe:

Pe **scrinul** scund, pe masa de mahon
Cleștarul cupei picură amurg.
Pe liniștea lăutei fără zvon,
Pieziș petale de lumină **curg**.

Atinsă, struna tainic a sunat...
Și Sân'-Nicoară din icoane vechi
Rămâne **mut** cu deget ridicat
Și cântecul tăcerii în urechi.

Se cern garoafele de Luchian
Și sângerate cad din rama lor,
Prin florile unui chilim oltean
Sperioase păsări se înalță-n zbor.

Pe-o strachină un cerb a tresărit...
Și de pe raft, din fiece **volum**,
Poetii ies s-asculte liniștit
Un cântec **risipit** ca un parfum.

(*Interior*, Ion Pillat)

chilim, -uri: (pop.) 1. covor (turcesc) cu două fețe; scoarță înflorată. 2. un fel de broderie făcută cu fire de lână sau de mătase pe etamină sau pe canava.

1. Scrie sinonime contextuale pentru cuvintele evidențiate în text.

2. Transcrie un cuvânt polisemantic din text. Alcătuieste un enunț în care să fie folosit cu sens asemănător celui din text.

3. Recunoaște, din poezie, un epitet și o comparație.

4. Explică semnificația unei metafore din text.

5. Precizează rolul virgulei din structura: *de pe raft, din fiече volum.*

6. Rescrie, din text, un adverb, o prepoziție, un articol nehotărât și un adjectiv pronominal nehotărât.

7. Comentează semnificația versurilor: *Pe scrinul scund, pe masa de mahon/Cleștarul cupei picură amurg.*

8. Explică modul de formare a unui cuvânt derivat și a unui cuvânt compus, extrase din poezie.

9. Scrie, într-un enunț, cealaltă valoare morfologică a verbului *a rămâne*, diferită de cea din text.

10. Alege un adjectiv din text și trece-l la gradul superlativ absolut de superioritate, într-un enunț.

11. Ce valoare gramaticală are cuvântul *tainic*? Scrie un enunț cu o altă valoare morfologică a acestuia.

• Citește fragmentul, apoi răspunde la cerințe:

SCENA I

CHIRIȚA (în costum de amazonă intră călare pe poartă înconjurată de țărani)

(Arie din „Scara mâtei”: „Tâlharii”)

CHIRIȚA (amenințând țărani cu cravașa): Tacă-vă gura, mojiilor.

UN ȚĂRAN: D-apoi bine, cucoană... păcat de Dumnezeu să ne lași a fi de batjocură!

CHIRIȚA: Ce batjocură? Ce batjocură?... Cine v-a batjocorit?

ȚĂRANII: Cuconașul Guliță.

CHIRIȚA: Guliță?... Minciuni spuneți... Ce v-o făcut?

UN ȚĂRAN: Mi-a ucis un vițel la vânat.

ALTUL: Și mie mi-a dat foc bordeiului cu ciubucul cel de hârtie.

ALTUL: Și eu l-am prins ținând calea Măriucăi.

CHIRIȚA: Țâst, bețivilor... bine v-o făcut sufletelu... De ce nu vă păziți vițeei și Măriucile?... Așa să pățiți... Hai, lipsiți de-aici!

UN ȚĂRAN: Da-i păcat, cucoană, să ne lași păgubași... Da! dacă nu ne-om jălui la d-ta care ne ești stăpână vecinică... la cine să ridicăm glasul, săracii de noi!

ALTUL: Am ajuns mai rău decât țiganii!

CHIRIȚA: Auzi-i?... auzi-i, țopârlanii!... Ei, apoi să nu-i iei la măsurat cu prăjina de falce?... Afară, mojiilor, că vă știu eu de mult că sunteți buni de gură și răi de lucru... Afară!

ȚĂRANII: Cucoană...

CHIRIȚA: Pieriti din ochii mei... că vă iau de fugă cu calul.

(Repede calul spre ei.)

(Împreună.)

ȚĂRANII (fugind)

Dreptate, dreptate

Ne fă.

Cucoană, dreptate

Ne dă!

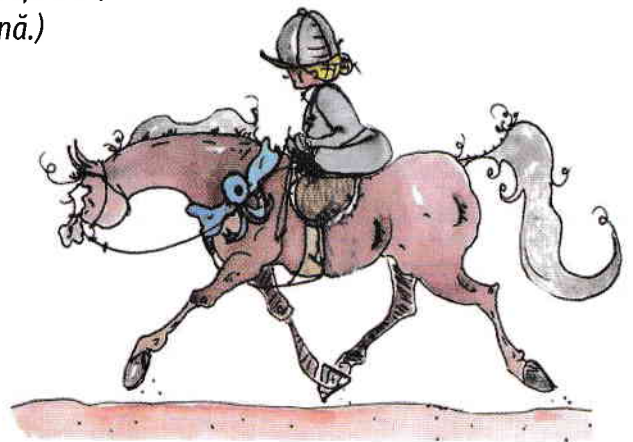
CHIRIȚA (furioasă)

Cu biciul pe spate

V-oi da.

V-oi da eu dreptate

Așa.

SCENA II

CHIRIȚA (după ce a alungat țărani călare, se întoarce și vine în fața scenei): Vai de mine cu niște țărânoi, că n-ai chip să trăiești de răul lor!... De-abia am ieșit puțințel la plimbare ca să mă mai răcoresc... și parcă dracu i-o scos în cale-mi să mă tulbure... Iar m-oi fi făcut roșie la față ca un stacoș. (Strigă:)

loane... loane!... ș-apoi astfel hurducă și gloaba asta, că m-o apucat de vro șapte ori sughitu pân-acu... (Strigă iar:) loane... loane! Iaca somnorosu că iar o fi adormit în podul grajdului... și nici c-o să vie să mă coboare de pe cal... loane... loane... mă, unde ești?... săraca de mine c-or să mă lase să șed toată ziua călare ca un jăndar... (Strigă furioasă:) loane... Guliță... Luluță... monsiu Șarlă... Cumnățică...

(**Chirița în provincie**, Vasile Alecsandri)

1. Transcrie o secvență în care se utilizează caracterizarea directă a eroinei.

2. Rescrie din text: un circumstanțial de cauză, un atribut realizat prin adjectiv, un predicat nominal și un complement prepozițional.

3. Stabilește, în scris, valoarea morfologică a cuvintelor subliniate.

4. Explică folosirea virgulelor din secvența: *Da-i păcat, cucoană, să ne lași păgubași.*

5. Scrie o compunere, în 10 -15 rânduri, în care să illustrezi mesajul textului dramatic în care se încadrează fragmentul-suport.

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- să precizezi mesajul și tema textului dramatic;
- să dezvolti două argumente, în acest sens;
- să exemplifici cu secvențe din text aceste idei;
- să te înscrii în cerințele unei astfel de compuneri și în limitele de spațiu indicate.

Punctaj:

1. 2 puncte; **2.** 4 x 0,25 p. = 1 punct; **3.** 6 x 0,25 p. = 1,5 punct; **4.** 1,5 puncte; **5.** 3 puncte
(2 puncte pentru conținut și 1 punct pentru redactare).

Se acordă un punct din oficiu. Total: 10 puncte.

1. Elemente specifice argumentării (teză, ipoteză, justificare, probă/exemplu)

1. Ce înseamnă să formulezi o idee-teză pentru a putea susține teoria argumentării în public?

2. Formulează ideea-teză, privind utilitatea activității sportive în viața adolescentului.

3. Cum se formulează ipoteza unei argumentări? Precizează ce conectori se pot folosi.

4. Concepe ipoteza temei enunțate la exercițiul 2.

5. Cum se justifică argumentarea unei idei-teză? Sunt necesare cuvinte de legătură specifice pentru a întări argumentele? Exemplifică!

6. Redactează cuprinsul argumentării pe care ai început-o la al doilea exercițiu.

7. Gândește-te la câte o dovadă/la câte un exemplu din lumea sportivă sau din lecturile tale din acest domeniu. Introdu-le, în scris, în cuprinsul textului anterior alcătuit.

8. Alege-ți un subiect dintre cele propuse și prezintă în fața clasei argumentarea acestuia.

- * dezvoltarea societății în epoca tehnologiei;
- * dependența de mijloace mass-media;
- * rolul toleranței în relațiile dintre oameni.

9. Oferă oral câte un exemplu/o dovadă pentru fiecare idee:

- a) lectura, un factor esențial în creșterea gradului de cultură;
- b) importanța fixării unui ideal/unor ținte pentru o anumită perioadă;
- c) petrecerea timpului în familie;
- d) importanța temelor în viața elevului;
- e) hobbyurile, o modalitate de relaxare.

10. Imaginează-ți că ești într-un loc din străinătate, în casa unor prieteni. Argumentează oral necesitatea de a cunoaște culturi și civilizații noi, diferite de ale tale.

2. Argumentare și persuasiune. Apelul la argumente raționale (fapte, exemple, dovezi), apelul la patos (emoția), apelul la etos (valori morale). Forța enunțurilor în argumentare (fapte, opinii, mărturii, concepții personale, idei preconcepute). Structura textului argumentativ

1. Ce înțelegi prin cuvântul *persuasiune*? Folosește dicționarul!

2. Ce legătură există între *argumentare* și *persuasiune*?

3. Transcrie din romanul **Moromeții**, scris de Marin Preda două secvențe care ilustrează puterea de a-i convinge pe ascultători.

4. Ce calități este bine să aibă un emițător pentru a-și convinge partenerul de dialog asupra unei probleme de interes comun?

5. Sunt necesare experiența trăită și exemplele celebre din diferite domenii, astfel încât argumentarea să fie credibilă?

6. Dar trăirile sunt necesare în argumentarea unui subiect în fața publicului? Exemplifică!

7. Menționează un argument despre importanța efectuării unor vizite în centre de cultură.

8. Oferă, spre exemplificare, pentru argumentul conceput anterior, câte un enunț care să reprezinte:

→ o faptă;

→ o opinie;

→ o mărturie;

→ o părere personală;

→ un principiu propriu.

9. Creează oral structura textului argumentativ care tratează tema dependenței de internet a copiilor. Formulează enunțuri pentru fiecare etapă necesară elaborării unui astfel de text.

Joc de rol

Argumentați, pe rând, în fața clasei un subiect de interes colectiv pe care vi-l propune profesorul.

3. Texte care combină diverse structuri textuale (explicativ, narativ, descriptiv, dialogat, argumentativ)

• Citește fragmentul, apoi răspunde la cerințe:

Stânca Corbului

de Alecu Russo

Vizitând valea Biczului, care dă în valea Bistriței, caii noștri se înșirau pe cărări înguste și pietroase, conduși fiind de un călăuz muntean. Acesta era tipul românului din Carpați, tânăr, vesel, sprinten, dibaci, lipsit de învățătură, însă înzestrat cu bunul simț al strămoșilor noștri. El își purta calul în joc și ne povestea în graiul său poetic viața lui de copil al munților, vânătorile sale la urși și chiar îndrăgirile inimii lui, spunându-ne totodată numele piscurilor și admirând ca noi mărețele așezături stâncoase, care ne înconjurau ca un amfiteatru uriaș.

Strâmtoarea în care curge pâ râul Biczului este una din cele mai frumoase din Carpați; natura

pare că a voit a aduna la un loc tot ce a putut crea mai grațios, mai pitoresc și mai grozav.

Tablou magic și demn de penelul lui Salvator Rosa. Soarele asfințind într-un ocean de lumină înfocată; câțiva plăieși trecând printre copaci; câțiva vulturi, zburând roată împrejurul vârfului Ceahlăului, și jos, lângă o naltă stâncă, caili noștri adăpându-se în apa limpede a Biczului!

— Priviți — ne zice călăuzul nostru — acea pădure neagră ce se întinde în dreapta și în stânga, colo în zare, spre Ceahlău... Ea este linia hotarului Moldovei și în ea facem adese vânat la căprioare, la urși...

Unul din noi însă, mai mult admirator de podoabele naturii decât de faptele oamenilor, întrebă pe călăuzul nostru cum se numea stânca dreaptă, ca un zid, lângă care ne aflam.

— Piatra Corbului, răspunse el.

— Are vreo legendă?

— Ce să aibă, domnule?

— Are vreo istorie, vreo basnă, vreo...

— A! Înțeleg; are, ca toate stâncile câte le vedeți.

— O știi?

— Cum nu?... Ce nu știu eu?

— Spune-o..., spune-o... ziserăm cu toții, apropiind caili noștri de ai lui. Românul își clătină pletele, ținti ochii săi vulturești pe vârful stâncii și povesti:

— Stânca asta încununată cu plop și mesteacăni, precum o vedeți, a fost martor unei întâmplări foarte jalnice, de care se pomenește la noi din neam în neam.

Cică pe timpul strămoșilor, un străin, pribegind de la dealul Corbului dinspre Borsec, a venit să se așeze la Bicz. El își dură o căsuță mai deoparte, pentru că pe aicea, pe la noi, fiecare cotun e locuit de un singur neam, și străinii nu sunt primiți în sânul lui.

Pribeagul avea o fată, căreia bistrițenii îi daseră numele de Corbița, întru aducerea-aminte a dealului unde ea se născuse. ...Ce fată! ce bujor de copilă!... Cică era sprintenă ca o căprioară! cică gurița ei era un fagur de miere; cică ochii ei străluceau ca focurile, ce le aprind ciobanii noaptea în întunericul codrilor.

Mulți flăcăi umblau să-i vâneze dragostea; mulți cântau doine în childa ei, dar din toți numai unul, un plăieș cu pletele lungi și cu chipul de Făt-Frumos, avu norocul să cadă drag Corbiței. Părinții lor se primiră a se încuscri și îi logodiră după obicei.

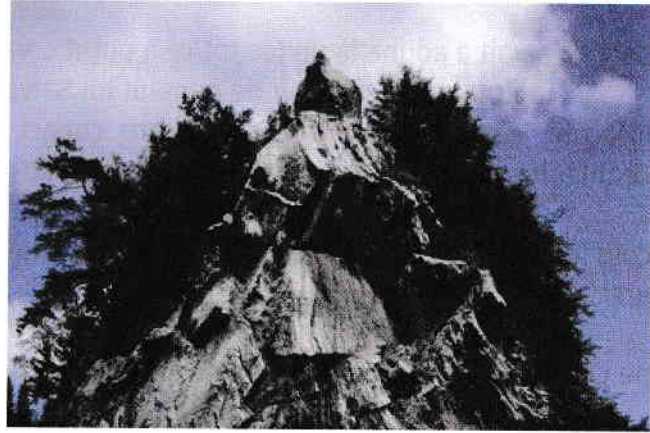
Pe atuncea, spun bătrânii că se făceau adese năvăliri de tătari în țară și că în urma lor rămânea numai cenușă și sânge. Păgânii!... cică mâncau carne de cal și beau lapte de iapă.

Într-o zi, o ceată de tătari, pătrunzând în munți, ajunseră până în valea Biczului, prădând, arzând, ucigând tot ce era în calea lor. Tatăl Corbiței și logodnicul ei căzură morți lângă copila pe care ei voiau să o apere, căci tătarii auziseră de frumusețea ei și aveau de gând să o ducă plocon hanului de la Bugeac.

Corbița însă scăpă ca apa printre degetele lor și o apucă la fugă spre munte, urmărită de tătari, ca o ciută hăituită de lupi. Biata fată alerga pe după copaci, pe după stânci și din când în când se oprea puțin, ca să se mai răsuflă, dar n-avea vreme să înghită măcar o dușcă de aer, căci tătarii îi călcau pe urme.

Corbița, înspăimântată, nebună de groază și de durere, se îndreptă spre stânca asta și ajunse curând pe marginea ei. Aicea ea se opri o clipă și cătă în urmă. Tătarii se apropiau cu fuga.

Atunci ea căzu în genunchi și se rugă lui Dumnezeu să-i vie-n ajutor... Zadarnică rugămintel... Mâna unui tătar se întinse să o apuce, însă ea, ridicându-se drept în picioare, cu părul despletit de vânt, cu ochii aprinși, cu fața albă, ca un crin, zise: „Atunci s-ajungeți voi, când îți pune mâna pe Corbița!” — și deodată ea se aruncă în prăpastie. Trupul ei se cufundă în apa Biczului, zdrobindu-se de bolovani, iar tătarii rămaseră încremeniți și fură uciși chiar pe muchea stâncii de o ceată de plăieși, care alergaseră în ajutorul Corbiței.

De atuncea locul acesta se numește: Stâncă Corbului! În zilele de sărbători, pe când fragii sunt copti, fetele de prin cotunele învecinate se adună pe piscul stâncii și cântă doina Corbiței; iar în nopțile luminoase ale primăverii păstorii zăresc adese o umbră albă clătinându-se pe vârful stâncii și apoi lunecând de-a lungul ei până-n apa Biczului.

Călăuzul tăcu, lăsându-ne sub o impresie adâncă; și nu știu cum se întâmplă, căci în noaptea aceea somnul nostru, legănat de vuietul valurilor Bistriței, fu totodată și frământat de visuri neplăcute. Pare că o stâncă mare ne apăsa pieptul, în vreme ce o ceată de tătari ne amenința scrâșnind din dinți, și o copilă gingașă întindea mâinile spre noi.

1. Scrie două repere temporale și două repere spațiale din text.

2. Menționează personajele existente în opera literară dată.

3. Rezumă textul, în maximum 10 rânduri.